

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANTI||BARBARORVM D. ERAS-||mi Roterodami, liber unus

Erasmus, Desiderius

Coloniae, 1524

Quae res cu[m] laude contemnantur, & quae secus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30133

gloriam una cū ipsīs armis, pro quibus Aiaci cū Vlyffe certamen erat, dicat se homo ignauissimus contēnere, nonne uniuersis cachinnū mouerit? Quis enim nō rideat, si limax equi uelocitatē contēnat; si noctua aquilæ, si talpa capreæ rideat oculos; si psitaci colorē coruus despiciat; si asellus elephanti sensum nihili faciat; si stolidus ac fatuus, uiri cordati prudentiam contēnat; nunquā laudē merebitur, Equidē operaprætiū puto barbaris, ne mihi perpetuo de suo contēptu gloriētur contemnerendī rationem ostendere.

Quæ res cū laude contemnantur, & quæ secus.

SVnt enim in rebus humanis quædā, quæ mortaliū animos insitūta quadā sui cupiditate sollicitant, siue quæ honesta ac speciosa uideātur, siue quod dulcia, siue alioquin utilia, cuius generis sunt, opes, claritas, dignitas, uoluptas, ista quidē si habeas, aut certe in p̄clui sit ut potiaris, eatenus duntaxat, quas tenus a uirtute auocent, contēnere, res est fortī p̄hocq; uiro digna. Pari itē cū laude tristitia ut dulcia contēni solent, Ab his auelli posse, illa uero adire laudi est. Lacedæmoniorū institutū Plato minus p̄bat: quod cum durissimos labores facile contēnerent, contra uoluptates nō perinde exercitati uiderentur, at hi nostri Catones ad utrumuis, fœmina quauis molliores, ad solas literas contēnendas, uiros se p̄bent. Quodq; magis rideas, contēnunt nō modo res honestissimas, uerē etiam alienas, Ciceronianā contēnunt eloquētiam hoīes mutis piscibus mutiores, Chryssippi contēnunt acumē, cum sint ip̄i quouis pistillo retusiores, Poesim contēnunt, p̄fani, & (ut inquit Plato) longe a Musis alieni. Contemunt ueterē theologorū politiam quam assequi desperant, & si sperent, tum magis insaniant. O contemptorum stolidum pecus, dic quæso mihi, quænam ista noua magnanimitas? Quod inauditum contemneris di genus? nummulum non potes contemnerere, & de erudi-

tionis contemptu gloriaris: Scorti molli suauiole superaris Hercules, ducit te captiuum puerilis uoluptatula, rapit te quolibet assentatio, consternat conuiciolum, & forte te uisum iri credis, si res maiores etiam, quam ut assequi queas, possis contemnere: Non libet superbire oratione compta, sed interim pallio compto te uenditas mulierculis, uis orationem ieiunã ac squalidam, sed interim cuticula distenta nitet. Abhorres a mentione puellarum in legendis poetis, at interim non abhorres a comprimendis uxoribus alienis, aut Vestalibus etiã uirginibus. Nec placet nitore in stilo, at non displicet in marsupio. Audi magnifice contemptor, prius literas disce, postea contene siquidẽ fortis uideri studes prius habe, quod contenas. Nisi forte, & in isto te apostolos imitari iactitas, quod in cupiditate relinquenda, non in modo rei uirtutis laus consistat. Age, nihil intersit inter opes & literas, apostoli rem mediocrem, & spem maiorem contempserunt, idque nulla inuidentia, neque ipsi nudi, alijs locupletibus inuidebant. Vobis ne mediocris quidem est eruditio, quam possitis recte continere, summa desperatio, tum quod res sit in primis ardua, & infiniti laboris, tum quod uobis sint ingenia, quouis plumbo inertiora. Postremo si recte contempsistis, cur alijs inuidetis: Si inuidetis, profecto cupitis, si cupitis, cur non in eandem nobiscum harenã descenditis, & nobiscum potius felices esse curatis, quam nostra causa miserari: Certate, uincite, triumphate. Sed uident homines ignauissimi, duris undique laboribus, ac uigilijs septas literas nostras, quas quidem si possent contemnere, non tam stolide de eruditionis contemptu sese iactarent. Vbi summam literaturam mihi comparauero, tum demum incipiam cum laude continere, non quo minus utar, sed ne quid insolescam, efficiam, ut cum omnis antecedam eruditione, antepo nam me nemini, ne stolidissimo quidem. Mediocribus conatibus candide fa-

uebo, uictori gratulabor, non iuidebo. Quanto maior ero, tã
to me geram summissius, quo plus sapiam, eo alienam inscitiam
am modestius feram, ipse ferens omnes, dabo operam, ut ne
cui sit ex me quod ferat. Cum studiosis eruditione, cum omni
bus modestia, comitate, uerecundia certabo. Ita me geram, ut
hoc melior intelligar, quo sum doctior. Quanto magis alij
me suspiciunt, tanto magis ipse me despiciã. Denicq; cum om
nia scire curauero, ipse me scire tanq; nesciam. Ita demum cum
laude contempserimus, si nō alienã, sed nostram doctrinã cō
temnemus, sic non eruditio modo, uerumetiam uirtus ipa cō
temnenda est, & post omnia contemptus etiam ipse contemnē
dus. Sic contempsit Augustinus ethnica disciplina, sed tum
post eaq; principatum in his esset assequutus. Sic literas Cice
ronianas & Platonicas Hieronymus, ut nihilo minus, & egre
gie teneat, & passim utatur. Sic Basilius sic Chryosto, rhetorq;
ac philosophorq; ingenia neglexerunt, ut ex monumentis ag
noscas eos hæc non ignorasse. Isti uero, q; ob rem tandem se
contēnere gloriantur. An more uulpis illius, quæ in apologis
est, quia frustra cupiunt? Illa em̄ asini testiculos tum demum
cœpit abominari, post eaq; spare desijt. O fœdum, inquit, cibū
nunq; esse potuissim. At istud, si fas est, rebus sua dare nomi
na, mera inuidia est haud cōtemptus. An quia ut sunt mollicu
li, laboris aspirate deterrentur, sine quo nec ad uirtutem, nec
ad eruditionem cuiquam est aditus? At istud ignaui simulq;
maligni hoīs esse, quis nō uideat? An tandem pro innata rusti
citate, literarum munditiem oderunt? Ne id quidem Christia
nopioq; (ut isti dicunt) sed agresti ac plane bruto animo dig
num puto. Eia sit pudor tandem, cedant meliora conantibus.
Sit satis istis, quod suam ignorantiam ignoscunt sibi, ne etiam
ultra nobis obstrepant, ultra q̄suenerari debebãt ac suspicere,
despiciãt, ac si ipis nihil habetur p̄us, ac dulcius somno & otio

E

sint alijs æquiores nobis saltē tristes uigilias, & insanos labores relinquant, quandoquidē nos istorū delitijs nihil inuidemus, quo maioris inuidentiæ est, alienis urī laboribus,

Absurde reprehēdi quippiam, non ob aliud, nisi quod ab ethnicis inuētum,

Hoc aceto perfusi, mixtū est dictū, quanto clamore in nos irruant, Christianos esse negant, sed ethnicos, sed idololatrias, & ip̄is ethnicis pestilentiores. An uero, inquit, is Christianus censendus, qui disciplinis p̄phanis, & ab impijs hominibus ad superbiam excogitatis, tantū operæ impertit, tantopere se oblectat, in his totus conuiescit, in his otū, in his negotiū, in his solatiū omne reponit. Et quis non uideat quantum sit sacrilegiū, hominē, qui iā Christiane militie nomē semel dedit, semel Christo imperatori sit, & initiatus, & inuictoratus, ad hostes demones trāsfugere, & cum idolorū cultoribus habere cōmertium. An nō habet, inquit, qui in docendo Ciceronianū, in carmine Vergilianū, aut Horatianū se nominari gaudet, in philosophia Aristotelicū, Academicū, Stoicum, Epicureum, audistis Chrysippeū enthymema, audistis syllogismū cornutū. Videtis quā captiosis laqueis, nos simplices irretire moliantur, enim uero elleboro illo Carneadeo opus esse itelligo. Quid dicitis Antichrysippi, cōtinuo ne malū, & Christianis interdictū, quicquid ab ethnicis p̄fectū erit. Ita ne nulla gentiliū inuēta usurpare licebit, nisi protinus Christiani esse desinamus. Scilicet igitur per concionē uestros fabros admonēdos cēseo, ne posthac ferris, securibus, ascijs, terebellis, ne cuneis, ne regulis, ne perpendiculis, ne fornicibus, ne posthac ac mussibus suis audeāt uti. Ne rogaueris, quid ita? & artē hanc, & artis arma Dædalus homo ethnicus excogitauit. Quiescant fabri ferrarij, fabricā ferrariā inuenere Cyclopēs hoīes, pdigiossi, Aerariā fabricā nemo exerceat, hanc Chalybes monstrasse tradūt. Figulinā Chorœbus, ferietur figuli, Sutrīnā Boëtius q